

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-119-08

Druk nr 895
Warszawa, 1 sierpnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi, sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Sprawiedliwości.

(-) Donald Tusk

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 15 maja 2003 r. została sporządzona w Strasburgu Konwencja w sprawie kontaktów z dziećmi.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona wraz z oświadczeniem złożonym na podstawie artykułu 11 ustęp 1 powyższej Konwencji,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi, sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi, sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Geneza i cel Konwencji

Konwencja w sprawie kontaktów z dziećmi (dalej: „Konwencja”) została opracowana w ramach Rady Europy przez Komitet Ekspertów Prawa Rodzinnego, działający pod auspicjami Europejskiego Komitetu Współpracy Prawnej (CDCJ) i przyjęta przez Komitet Ministrów Rady Europy w dniu 3 maja 2002 r. Otwarcie Konwencji do podpisu nastąpiło w dniu 15 maja 2003 r. w Strasburgu.

Do chwili obecnej Konwencję ratyfikowały: Republika Albanii, Republika Czeska, Rumunia, Republika San Marino i Ukraina. Dalszych 12 państw ją podpisało: Republika Austrii, Królestwo Belgii, Republika Bułgarii, Republika Chorwacji, Republika Cypryjska, Republika Grecka, Republika Włoska, Republika Malty, Republika Mołdowy, Republika Portugalska, Republika San Marino i Republika Turcji. Polska podpisała Konwencję w dniu 24 września 2003 r. Konwencja weszła w życie w dniu 1 września 2005 r.

Formalnym impulsem do podjęcia prac nad Konwencją było zalecenie sformułowane w trakcie III Konferencji Prawa Rodzinnego w Kadyksie (w dniach 20 – 22 kwietnia 1995 r.), skierowane do Rady Europy, dotyczące rozważenia poprawy międzynarodowego instrumentarium prawnego stosowanego w sytuacjach, gdy kontakt z dzieckiem ma charakter transgraniczny. W szczególności wskazano na konieczność międzynarodowej współpracy w celu stworzenia systemu zabezpieczeń i gwarancji powrotu dziecka po okresie takiego kontaktu. Inicjatywę tę wzmacniała rzeczywista potrzeba przyjęcia regulacji międzynarodowej będąca skutkiem postępującego procesu otwierania granic i związanego z tym nasilenia migracji.

Prawo rodziców do kontaktu z dzieckiem, jak i prawo dziecka do kontaktu z rodzicami zostało wcześniej jednoznacznie wyrażone w artykule 9 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne

Narodów Zjednoczonych w dniu 20 grudnia 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527), której stroną jest m.in. Rzeczpospolita Polska.

Prawo do kontaktu jest również przedmiotem licznych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „Trybunał”) wydanych na tle artykułu 8 (prawo do prywatności i poszanowania życia rodzinnego) Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.). Orzecznictwo Trybunału wskazywało, że w wielu przypadkach poszanowanie prawa do życia rodzinnego, a przede wszystkim dobro samego dziecka, nie powinno ograniczać uprawnień w zakresie wzajemnych kontaktów do stosunków między rodzicami i dziećmi. Reprezentowane przez Trybunał stanowisko dało podstawę do rozważenia, czy krąg uprawnionych do kontaktu z dzieckiem nie powinien ulec rozszerzeniu o inne osoby, niebędące jego rodzicami. Stanowisko to znalazło wyraz w tekście Konwencji w postaci przyznania możliwości ubiegania się o ustalenie kontaktów z dzieckiem przez inne osoby, które swój wniosek mogą uzasadnić związkami wynikającymi z pokrewieństwa lub z faktycznych relacji niezwiązanych z pokrewieństwem. Kluczowym problemem wykonywania uprawnień do kontaktu z dzieckiem jest w praktyce zabezpieczenie powrotu dziecka po okresie tego kontaktu. Konwencja rozwiązuje ten problem, zobowiązując państwa do stosowania odpowiednich środków gwarantujących powrót dziecka oraz przedstawiając ich możliwy katalog.

Przepisy Konwencji będą miały zastosowanie do wszelkich kontaktów z dzieckiem, w szczególności jednak sposób odnoszą się do kontaktów o charakterze transgranicznym. Związanie się Konwencją pozwoli na podniesienie standardów prawa wewnętrznego w omawianej problematyce, jak i ułatwienie oraz zabezpieczenie wykonania tych standardów w ramach stosunków prawnych mających charakter międzynarodowy. W tym względzie Konwencja przewiduje efektywne formy współpracy międzynarodowej, między innymi przez wykorzystanie specjalnie w tym celu ustanowionych organów centralnych. Rozwiązania Konwencji w tym zakresie nawiązują do środków przewidzianych w Konwencji dotyczącej

cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r.; Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528 i 529).

II. Zakres uregulowania

Konwencja w artykule 1 precyzuje cele i wprowadza wspólne standardy dotyczące zasad orzekania o kontaktach z dziećmi, przyjęcia i stosowania środków gwarantujących prawidłowe wykonywanie kontaktu oraz współpracy między sądami i organami właściwymi w sprawach kontaktów z dziećmi.

Przepisy Konwencji, zgodnie z definicją zawartą w artykule 2 litera c, mają zastosowanie wobec dzieci, to jest osób poniżej 18 roku życia, lub ewentualnie, jeżeli przepisy krajowe określają inną granicę wieku, osób, wobec których przepisy krajowe dopuszczają wydawane i ustanawiane orzeczenia o kontaktach. Odnoszą się one do kontaktów rozumianych nie tylko jako pobyt lub spotkanie dziecka z uprawnioną osobą, lecz również jako każdą formę komunikacji i informacji między dzieckiem i uprawnionymi (artykuł 2 litera a).

Artykuły od 3 do 10 określają zasady orzekania o kontaktach z dzieckiem oraz zobowiązują państwa do wprowadzenia środków prawnych, koniecznych do wykonywania orzeczeń. Podstawą tych zasad jest określone w artykule 4 ustęp 1 prawo dzieci i rodziców do uzyskania oraz utrzymywania ze sobą regularnych kontaktów. Ograniczenie tego prawa lub wprowadzenie środków nadzoru nad jego wykonywaniem jest możliwe jedynie wtedy, gdy jest to uzasadnione dobrem dziecka (artykuł 4 ustępy 2 i 3). Zgodnie z artykułem 5 prawo do kontaktu może zostać ustanowione na rzecz innych osób niż rodzice, które mają z dzieckiem związki rodzinne (bliskie związki wynikające z mocy prawa, takie jak pokrewieństwo lub de facto mające charakter rodzinny – artykuł 2 litera d).

Artykuł 6 potwierdza i precyzuje ogólną zasadę wysłuchania dziecka posiadającego dostateczne rozeznanie i wzięcia pod uwagę jego życzeń, uczuć i opinii niebędących w oczywistej sprzeczności z jego dobrem.

W tym celu dziecko ma prawo do uzyskiwania wszystkich istotnych informacji i uwzględnienia go w konsultacjach.

Konwencja, jako najbardziej preferowana forma ustanawiania kontaktów osób uprawnionych z dzieckiem, zaleca zawieranie polubownych porozumień w sprawie kontaktów (artykuły 7 i 8). Państwo i jego organy mają obowiązek zachęcać uprawnionych do zawierania takich porozumień na piśmie oraz oferować w tym celu środki mediacyjne lub inne alternatywne środki rozstrzygania sporów. W braku porozumienia, rozstrzygając spór o prawie do kontaktów lub jego zakresie oraz formach, uprawniony organ jest obowiązany do zgromadzenia wystarczających informacji z dostępnych źródeł w celu podjęcia właściwej decyzji zgodnej z dobrem dziecka.

Obowiązkiem państwa jest podejmowanie środków zapewniających wykonanie orzeczeń lub zatwierdzonych przez uprawniony organ dobrowolnych porozumień w sprawie kontaktów (artykuł 9). W tym celu państwo jest zobowiązane do wprowadzenia i stosowania środków gwarantujących zabezpieczenie prawidłowego wykonywania kontaktów oraz zabezpieczenie powrotu dziecka lub zapobieżenie jego wywiezieniu. Katalog możliwych środków został zawarty w artykule 10, przy czym państwo ma obowiązek wprowadzić i stosować co najmniej trzy z nich, o czym należy powiadomić depozytariusza Konwencji w terminie trzech miesięcy od jej wejścia w życie wobec tego państwa.

Mechanizm wykonywania współpracy między uprawnionymi organami w sprawach kontaktów z dzieckiem w sytuacjach transgranicznych został zawarty w Konwencji w artykułach od 11 do 18. Współpraca ta jest wykonywana przy udziale ustanowionych w każdym państwie organów centralnych, których podstawowymi zadaniami jest: udzielanie informacji o prawie krajowym i stosowanych środkach gwarancyjnych, podejmowanie działań w celu ujawnienia miejsca pobytu dziecka i przyjmowanie i przekazywanie wniosków w sprawach kontaktów z dziećmi oraz ułatwianie komunikowania się uprawnionych organów.

Artykuł 14 wprowadza zasadę uznawania i wykonywania, przy zastosowaniu przepisów proceduralnych prawa krajowego, orzeczeń

dotyczących kontaktu wydanych w innych umawiających się państwach. Uznając lub stwierdzając wykonalność orzeczenia wydanego w innym państwie lub w innym czasie, organ krajowy może w razie konieczności dostosować warunki jego wykonania, w tym zastosowania środków gwarancyjnych odpowiednio do okoliczności umożliwiających realizację kontaktu (artykuł 15). W przypadku braku powrotu dziecka po upływie kontaktu wykonywanego za granicą, organy na wniosek podejmą działania w celu powrotu dziecka, w tym wykonają zabezpieczenia i gwarancje ustanowione w orzeczeniu dotyczącym kontaktu (artykuł 16).

Pozostałe przepisy Konwencji określają stosunek jej uregulowań do innych, istniejących instrumentów prawa międzynarodowego (artykuły 10 – 20), procedury zmiany Konwencji (artykuł 21) oraz wiązania się jej przepisami (artykuły 22 – 27). Zgodnie z artykułem 25 do Konwencji nie można składać zastrzeżeń.

III. Zgodność z przepisami prawa polskiego

Obowiązujące obecnie przepisy ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm., dalej: „K.r.o.”) oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm., dalej: „K.p.c.”) nie zapewniają możliwości prawidłowego wykonywania Konwencji. Przede wszystkim w prawie polskim brak jest pozytywnej proklamacji prawa rodziców z jednej strony (prawo to jest wywodzone a contrario z normy określającej podstawy do ograniczenia lub pozbawienia prawa do kontaktu – artykuł 113 K.r.o.) i z drugiej strony – odpowiadającego prawu rodziców prawa samego dziecka do takiego kontaktu. Brak jest również w polskim prawie jednoznacznych podstaw do ustanawiania prawa innych osób do kontaktu z dzieckiem, co dotyczy nawet jego krewnych. Nie spełniają również standardów przewidzianych Konwencją polskie uregulowania dotyczące trybu postępowania w sprawach o kontakty, a w szczególności brak ujednoczenia tego trybu (różne podstawy prawne i różne tryby postępowań w przypadku sporu między rodzicami w kwestii kontaktów – artykuł 97 § 2 K.r.o., w pozostałych przypadkach – artykuł 109 K.r.o.). Brak jest też

podstaw prawnych do ustanawiania zabezpieczeń i gwarancji, o których mowa w Konwencji.

Wskazane powyżej niedostatki obecnie wiążących przepisów prawa polskiego eliminuje projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (dalej: „projekt”). Projekt w dniu 29 maja 2008 r. został przyjęty przez stały komitet Rady Ministrów. Projekt, określając na nowo całość zagadnień dotyczących kontaktu z dziećmi, w pełni odpowiada wymogom Konwencji i będzie umożliwiać jej wykonywanie.

Artykuł 113 § 1 K.r.o. w projektowanym brzmieniu jednoznacznie proklamuje, niezależne od przysługującej władzy rodzicielskiej, prawo rodziców i dzieci do utrzymywania wzajemnych kontaktów, co odpowiada zasadzie wyrażonej w artykule 4 Konwencji. Projekt dodatkowo wzmacnia tę zasadę, określając, że kontakty stanowią nie tylko uprawnienie w ramach stosunków między rodzicami a dziećmi, ale i ich wzajemny obowiązek. Z kolei sama definicja „kontaktu”, tak jak nakazuje rozumieć go artykuł 2 litera a Konwencji, znajduje pełne odzwierciedlenie w artykule 113 § 2 projektu, który zawiera katalog elementów kontaktu (pobyt z dzieckiem, odwiedziny, bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji itp.). Zasadę kierowania się dobrem dziecka w przypadkach ograniczenia lub wykluczenia kontaktów z artykułu 4 ustęp 2 Konwencji ustanawia odpowiadający mu artykuł 113² projektu. Prawo do kontaktów z dzieckiem innych osób (artykuł 5 Konwencji) gwarantuje artykuł 113⁶ projektu (rodzeństwo, dziadkowie, powinowaci w linii prostej i inne osoby, jeżeli sprawowały one przez dłuższy czas pieczę nad dzieckiem).

Artykuł 8 Konwencji wprowadza jako ogólną regułę współdziałanie rodziców i ich porozumienie przy ustalaniu warunków kontaktu z dzieckiem. Zasadę tę do polskiego prawa wprowadza artykuł 113¹ § 1 projektu. Zgodnie z nim, określając zasady utrzymywania kontaktu, rodzice powinni kierować się dobrem dziecka i brać pod uwagę jego rozsądne życzenia. W przypadku braku porozumienia rodziców o sposobie utrzymywania kontaktów rozstrzygać będzie sąd opiekuńczy, który również ograniczy utrzymywanie kontaktów lub zmieni rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli będzie

tego wymagać dobro dziecka. Przepisy projektowanych artykułów 113¹ – 113⁵ K.r.o. stanowią jednolitą podstawę prawną postępowania w sprawach o kontakty z dzieckiem.

Konwencja w artykułach 9 i 10 wymaga, aby państwa strony Konwencji stosowały co najmniej trzy z wymienionych w przepisie środków gwarantujących zapewnienie należytego wykonania orzeczenia w sprawie kontaktów, jak i w celu spowodowania, aby po upływie okresu kontaktu dziecko wróciło do miejsca zwykłego pobytu. Zawarty w projekcie nowy przepis artykułu 582¹ K.p.c. spełnia to zobowiązanie, udzielając sądowi opiekuńczemu możliwości zobowiązania osoby uprawnionej do pokrycia kosztów podróży i pobytu oraz kosztów powrotu, złożenia depozytu pieniężnego na wypadek naruszenia ustalonych warunków kontaktu, odebrania przyrzeczenia określonego zachowania.

Współpraca międzynarodowa w sprawach zagranicznych, zgodnie z artykułem 11 Konwencji, będzie wykonywana za pośrednictwem wskazanych przez państwa organów centralnych. Zakres ich obowiązków (informowanie, ustalanie miejsca pobytu dziecka, przyjmowanie i przekazywanie wniosków) określa artykuł 12 Konwencji. Funkcję tę w przypadku Polski należałoby powierzyć Ministerstwu Sprawiedliwości, które obecnie pełni funkcję organu centralnego w zakresie innych konwencji dotyczących międzynarodowego obrotu prawnego w sprawach rodzinnych, w tym zwłaszcza Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę. sporządzonej w Hadze w dniu 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528), wzmacniając równocześnie obsadę etatową organu. Oświadczenie takiej treści powinno zostać złożone przez Rzeczpospolitą Polską Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy wraz z instrumentem ratyfikacyjnym.

IV. Potrzeba związania się Konwencją

Swobodny przepływ pracowników, wolność podejmowania zatrudnienia i osiedlania się w państwach członkowskich UE znosi bariery i zachęca do podejmowania decyzji o migracji, zwłaszcza migracji zarobkowej. W tym względzie obywatele Rzeczypospolitej Polskiej w szerokim zakresie

korzystają z możliwości, jakie przynosi członkostwo w Unii Europejskiej. Migracji zawsze towarzyszy ryzyko pewnych negatywnych skutków. Niebezpieczeństwo dotyczy w pierwszym rzędzie osłabiania więzi rodzinnych, trwałości instytucji rodziny oraz braku jej stabilności i wzrasta, jeżeli dominującą grupą osób migrujących są ludzie młodzi, dopiero rozpoczynający życie rodzinne i budujący ekonomiczne podstawy jego funkcjonowania. Migrujący obywatele polscy w większości należą do tej kategorii osób. Ponieważ rozpad rodziny zawsze powoduje problemy związane z wykonywaniem praw i obowiązków wobec dzieci, istnieje potrzeba wzmocnienia mechanizmu zabezpieczania więzi i kontaktu dziecka odseparowanego od jednego z rodziców lub rodziny, w szczególności gdy rodzic i dziecko mieszkają w różnych krajach. Niniejsza Konwencja jest instrumentem służącym temu celowi. Oczekiwać należy, że stosowanie standardów określonych Konwencją ograniczy liczbę przypadków uprowadzeń dzieci przez rodziców i innych członków rodziny oraz wyeliminuje przypadki uporczywego odmawiania kontaktów z dzieckiem.

V. Podmioty, których dotyczy Konwencja

Konwencja dotyczy przede wszystkim osób fizycznych oraz ich praw i obowiązków wynikających ze stosunków między rodzicami a dziećmi oraz uprawnień innych osób w zakresie kontaktu z dziećmi. Organami właściwymi do wykonywania Konwencji są sądy powszechne. W ramach Ministerstwa Sprawiedliwości zostanie powołany organ centralny, o którym mowa w artykule 11 Konwencji.

VI. Skutki społeczne związania się Konwencją

Ujednolicenie zasad utrzymywania kontaktów, wprowadzenie środków gwarantujących ich prawidłowe wykonanie oraz poszerzenie kategorii osób, którym prawo do kontaktów może przysługiwać, będzie sprzyjać utrwalanu więzi rodzinnych, zwłaszcza będzie umacniać prawo dzieci do kontaktów z rodziną.

VII. Skutki finansowe ratyfikacji Konwencji

Skutki finansowe związania się Rzeczypospolitą Polską Konwencją byłyby ograniczone do kosztów jednego, nowego etatu sędziowskiego/pr.ratorskiego w Ministerstwie Sprawiedliwości, przeznaczonego do realizacji zadań organu centralnego.

VIII. Tryb ratyfikacji

Konwencja dotyczy praw obywateli oraz materii regulowanej ustawowo, zatem związanie się nią przez Rzeczpospolitą Polską wymaga ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.). Z uwagi na to, że przedmiot uregulowania Konwencji należy do dziedziny objętej kompetencjami państw członkowskich UE oraz, w pewnym zakresie, kompetencjami Wspólnoty Europejskiej (kompetencja mieszana), złożenie dokumentu ratyfikacyjnego będzie wymagało uprzedniego podjęcia przez Wspólnotę decyzji upoważniającej państwa członkowskie do związania się Konwencją.

IX. Konsultacje społeczne

Dokumentacja ratyfikacyjna została umieszczona na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości. Została także przekazana do zaopiniowania przez Rzecznika Praw Dziecka.

KONWENCJA W SPRAWIE KONTAKTÓW Z DZIEĆMI

Strasbourg, 15.V. 2003

PREAMBUŁA

Państwa członkowskie Rady Europy i inni sygnatariusze niniejszej konwencji,

mając na uwadze Europejską Konwencję z 20 maja 1980r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem;

mając na uwadze Konwencję haską z 25 października 1980r. w sprawie cywilnych aspektów międzynarodowego uprowadzenia dziecka i Konwencję haską z 19 października 1996r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci;

mając na uwadze rozporządzenie Rady (WE) nr 1347/2000 z 29 maja 2000r. w sprawie jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej za wspólne dzieci obojga małżonków;

uznając, że zgodnie z postanowieniami rozmaitych międzynarodowych instrumentów prawnych Rady Europy, jak i art.3 Konwencji Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. o prawach dziecka, dobro dziecka będzie uwzględniane na pierwszym miejscu;

świadome potrzeby dalszych postanowień w celu zabezpieczenia kontaktów między dzieckiem a jego rodzicami i innymi osobami mającymi rodzinne związki z dziećmi, chronionych przez art.8 Konwencji z 4 listopada 1950r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

uwzględniając art. 9 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka przewidujący prawo dziecka, które jest odseparowane od jednego lub obojga rodziców, do utrzymywania regularnych, osobistych związków i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z dobrem dziecka;

biorąc pod uwagę art.10 ust. 2 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, który przewiduje prawo dziecka, którego rodzice mają miejsca pobytu w różnych Państwach, do regularnego utrzymywania z każdym z rodziców więzi emocjonalnych i bezpośrednich kontaktów;

przekonane o konieczności uznania, że nie tylko rodzice, ale i dzieci posiadają prawa;

godząc się w konsekwencji na zastąpienie pojęcia styczności z dziećmi pojęciem kontaktu z dziećmi;

mając na uwadze Europejską Konwencję o wykonywaniu praw dzieci i konieczność popierania środków, mających na celu pomoc dla dzieci w sprawach dotyczących kontaktu z rodzicami i innymi osobami mającymi rodzinne związki z dziećmi;

zgadzając się, że dzieci potrzebują kontaktu nie tylko z obojgiem rodziców, ale także i z innymi osobami mającymi rodzinne związki z dziećmi oraz że dla rodziców i tych innych osób ważne jest utrzymywanie kontaktu z dziećmi, stosownie do dobra dziecka;

dostrzegając konieczność sprzyjania przyjęciu przez Państwa wspólnych zasad odnoszących się do kontaktu z dziećmi, w szczególności w celu umożliwienia zastosowania międzynarodowych regulacji prawnych w tej dziedzinie;

uznając, że środki zapewniające wykonywanie zagranicznych orzeczeń odnoszących się do kontaktów z dziećmi będą prawdopodobnie skuteczniejsze, jeżeli zasady, na których oparte są te zagraniczne orzeczenia, są oparte na zasadach podobnych do przyjętych w państwie, w którym te zagraniczne orzeczenia są wykonywane;

uznając, w przypadkach, gdy dzieci i rodzice i inne osoby mające rodzinne związki z dziećmi żyją w różnych państwach, potrzebę zachęcania władz sądowych do częstszego stosowania kontaktów transgranicznych i zwiększenia zaufania wszystkich zainteresowanych osób, że po upływie okresu takiego kontaktu dzieci powrócą do miejsca stałego zamieszkania;

zwracając uwagę, że ustanowienie skutecznych zabezpieczeń i dodatkowych gwarancji powinno zapewnić powrót dzieci, w szczególności po upływie okresu kontaktu transgranicznego;

zwracając uwagę, że konieczna jest dodatkowa, międzynarodowa regulacja prawna w celu zapewnienia rozwiązań odnoszących się w szczególności do transgranicznych kontaktów z dziećmi;

pragnąc nawiązania współpracy między wszystkimi organami centralnymi i innymi organami w celu popierania i poprawy kontaktu między dziećmi i ich rodzicami i innymi osobami mającymi rodzinne związki z dziećmi, a w szczególności popierania współpracy sądowej w sprawach dotyczących kontaktów transgranicznych;

uzgodniły, co następuje:

ROZDZIAŁ 1 - CELE KONWENCJI I DEFINICJE

Artykuł 1 - Cele konwencji

Celami konwencji są:

- a. określenie ogólnych zasad stosowanych przy wydawaniu orzeczeń dotyczących kontaktu;
- b. ustanowienie stosownych zabezpieczeń i gwarancji zapewniających prawidłowe wykonanie takiego kontaktu i bezzwłoczny powrót dzieci po upływie okresu kontaktu;

- c. nawiązanie współpracy między organami centralnymi, władzami sądowymi i innymi organami w celu popierania i poprawy kontaktu między dziećmi i ich rodzicami lub innymi osobami mającymi rodzinne związki z dziećmi.

Artykuł 2 - Definicje

Dla celów niniejszej konwencji:

- a. „kontakt” oznacza
 - i. pobyt dziecka przez określony czas albo jego spotkanie z osobą wymienioną w art.4 lub 5, z którą dziecko stale nie mieszka;
 - ii. każdą formę komunikacji między dzieckiem i taką osobą;
 - iii. dostarczanie takiej osobie informacji o dziecku, albo dziecku o tej osobie.
- b. „orzeczenie dotyczące kontaktu” oznacza decyzję organu sądowego dotyczącą kontaktu, włącznie z porozumieniem dotyczącym kontaktu, które zostało zatwierdzone przez właściwy organ sądowy lub które zostało sporządzone lub zarejestrowane jako urzędowo poświadczony dokument i jest wykonalne;
- c. „dziecko” oznacza osobę, która nie ukończyła 18 lat lub wieku, do którego orzeczenie dotyczące kontaktu może być wydane lub wykonywane w umawiającym się państwie;
- d. „związki rodzinne” oznaczają bliskie związki, takie jak między dzieckiem a jego dziadkami lub rodzeństwem, wynikające z mocy prawa lub z relacji która *de facto* ma charakter rodzinny.
- e. „organ sądowy” oznacza sąd lub organ administracyjny mający równoważne uprawnienia.

ROZDZIAŁ 2 - OGÓLNE ZASADY ZNAJDUJĄCE ZASTOSOWANIE DO ORZECZEŃ DOTYCZĄCYCH KONTAKTU

Artykuł 3 - Stosowanie zasad

Umawiające się państwa wprowadzą takie środki prawne i inne, które będą konieczne do zapewnienia, że organy sądowe będą stosować zasady zawarte w tym rozdziale przy wydawaniu, zmianie, zawieszaniu lub uchylaniu orzeczeń dotyczących kontaktów.

Artykuł 4 - Kontakt między dzieckiem a jego rodzicami

1. Dziecko i rodzice mają prawo uzyskania i utrzymywania ze sobą regularnych kontaktów.
2. Ograniczenie lub wykluczenie takich kontaktów możliwe jest tylko gdy jest to niezbędne dla dobra dziecka.

3. Gdy utrzymywanie nienadzorowanego kontaktu z jednym z jego rodziców nie jest zgodne z dobrem dziecka, należy rozważyć możliwość zastosowania nadzorowanego kontaktu osobistego lub innych form kontaktu z tym rodzicem.

Artykuł 5 - Kontakt między dzieckiem a osobami innymi niż jego rodzice

1. Stosownie do dobra dziecka, mogą być ustanowione kontakty między dzieckiem i osobami innymi niż jego rodzice, mającymi rodzinne związki z dzieckiem.

2. Państwa mogą rozszerzyć to postanowienie w celu objęcia nim innych osób niż wymienione w ust.1, a w przypadku takiego rozszerzenia Państwa mogą swobodnie zdecydować, które z form kontaktu określonych w art.2 pkt a, będą stosowane.

Artykuł 6 - Prawo dziecka do informacji, konsultacji i wyrażania swoich opinii

1. Dziecko, uważane przez prawo wewnętrzne za posiadające dostateczne rozeznanie, ma prawo, o ile nie jest to oczywiście sprzeczne z jego dobrem, do:

- otrzymania wszystkich istotnych informacji,
- uwzględnienia go w konsultacji,
- wyrażania swoich opinii.

2. Należy przywiązywać odpowiednią wagę do tych opinii oraz dających się ustalić życzeń i uczuć dziecka.

Artykuł 7 - Rozstrzygnięcie sporów dotyczących kontaktu

Przy rozstrzygnięciu sporów dotyczących kontaktu organ sądowy powinien podjąć właściwe środki:

- a. aby zapewnić, że oboje rodzice będą świadomi znaczenia dla ich dziecka i każdego z nich, nawiązania i utrzymywania regularnych kontaktów z ich dzieckiem;
- b. aby zachęcać rodziców i inne osoby mające rodzinne związki z dzieckiem do zawierania polubownych porozumień w sprawie kontaktu, w szczególności poprzez mediację lub inne środki rozstrzygnięcia sporów;
- c. aby przed podjęciem decyzji zapewnić posiadanie wystarczających informacji, w szczególności uzyskanych od osób, którym przysługuje odpowiedzialność rodzicielska, dla podjęcia decyzji zgodnej z dobrem dziecka, a gdy zachodzi taka potrzeba uzyskać dalsze informacje z innych odpowiednich źródeł lub od innych właściwych osób.

Artykuł 8 - Porozumienia dotyczące kontaktu

1. Umawiające się państwa powinny zachęcać, w sposób jaki uznają za odpowiedni, rodziców i inne osoby mające rodzinne związki z dzieckiem, aby przy zawieraniu lub zmianie porozumień dotyczących kontaktu z dzieckiem przestrzegały zasad wskazanych w art. 4- 7. Zalecane jest, aby te porozumienia były sporządzane na piśmie.

2. Z wyjątkiem gdy prawo krajowe stanowi inaczej, organy sądowe powinny na wniosek potwierdzać porozumienie dotyczące kontaktu z dzieckiem, chyba że jest ono sprzeczne z dobrem dziecka.

Artykuł 9 - Wykonanie orzeczeń dotyczących kontaktów

Umawiające się państwa podejmą wszelkie właściwe środki dla zapewnienia wykonania orzeczeń dotyczących kontaktów.

Artykuł 10 - Zabezpieczenia i gwarancje dotyczące kontaktu

1. Każde umawiające się państwo wprowadzi i będzie propagować stosowanie zabezpieczeń i gwarancji. Każde umawiające się państwo zakomunikuje poprzez swój organ centralny Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy w terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do tego państwa przynajmniej trzy kategorie zabezpieczeń i gwarancji, które będą dostępne w jego prawie krajowym obok zabezpieczeń i gwarancji wymienionych w art.4 ust.3 i art.14 ust.1 lit. b niniejszej konwencji. Zmiany w zakresie dostępnych zabezpieczeń i gwarancji będą komunikowane niezwłocznie.

2. Gdy wymagają tego okoliczności sprawy, organ sądowy może w każdym czasie zastrzec dla orzeczenia dotyczącego kontaktów zabezpieczenia i gwarancje tak w celu zapewnienia wykonania orzeczenia jak i w celu spowodowania, że po upływie okresu kontaktu dziecko powróci do miejsca zwykłego pobytu czy też nie zostanie bezprawnie wywiezione.

- a. zabezpieczenia i gwarancje wykonania orzeczenia mogą w szczególności zawierać:
 - nadzór nad kontaktami;
 - zobowiązanie osoby do pokrycia kosztów podróży i pobytu dziecka i - jeśli to uzasadnione - innej osoby towarzyszącej dziecku;
 - kaucja składana przez osobę, pod której pieczę dziecko stale pozostaje, dla zapewnienia, że nie przeszkodzi osobie ubiegającej się o kontakt z dzieckiem w realizacji tego kontaktu;
 - nałożenie kary pieniężnej na osobę, pod której pieczę dziecko stale pozostaje, w sytuacji odmowy przez tę osobę zastosowania się do postanowień orzeczenia dotyczącego kontaktu.
- b. zabezpieczenia i gwarancje dla zapewnienia powrotu dziecka lub zapobieżenia jego bezprawnemu wywiezieniu mogą w szczególności obejmować:
 - złożenie paszportów lub dokumentów tożsamości i - jeśli to właściwe - dokumentu wskazującego, że osoba ubiegająca się o kontakt powiadomiła właściwą władzę konsularną o takim przekazaniu w czasie kontaktu;
 - gwarancje finansowe;
 - zabezpieczenia na majątku;
 - zobowiązania lub przyrzeczenia wobec sądu;

- zobowiązanie osoby realizującej kontakt z dzieckiem, do regularnego zgłaszania się wraz z dzieckiem przed właściwy organ, taki jak urząd ds. młodzieży, posterunek policji - w miejscu, gdzie kontakt ma być realizowany;
- zobowiązanie osoby ubiegającej się o kontakty do przedstawienia dokumentu wydanego przez Państwo, w którym kontakt ma być realizowany, poświadczającego uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej lub kontaktów lub też obu tych orzeczeń, albo przed wydaniem orzeczenia dotyczącego kontaktu albo przed jego rozpoczęciem;
- nałożenie warunków w odniesieniu do miejsca kontaktu i - jeśli to właściwe - zgłoszenie zakazu opuszczania przez dziecko państwa, w którym kontakt ma być zrealizowany, do krajowego lub międzynarodowego systemu informacyjnego.

3. Wszelkie takie zabezpieczenia i gwarancje powinny mieć formę pisemną lub być potwierdzone na piśmie i powinny stanowić część orzeczenia dotyczącego kontaktu lub potwierdzonego porozumienia.

4. Jeśli zabezpieczenia i gwarancje mają być wykonane w innym umawiającym się państwie, organ sądowy będzie stosował przede wszystkim takie zabezpieczenia i gwarancje, jakie mogą być wykonane w tamtym umawiającym się państwie.

ROZDZIAŁ III - ŚRODKI DLA WSPIERANIA I POPRAWY KONTAKTÓW TRANSGRANICZNYCH

Artykuł 11 - Organy centralne

1. Każde umawiające się państwo wyznaczy organ centralny, który spełnia funkcje przewidziane przez konwencję w odniesieniu do spraw kontaktów transgranicznych.

2. Państwa federacyjne i państwa, w których obowiązuje więcej niż jeden system prawny, lub które mają terytoria autonomiczne, zachowują prawo do wyznaczenia kilku organów centralnych i określają ich kompetencje. Gdy państwo wyznacza kilka organów centralnych, wyznaczy ono organ centralny, do którego można kierować wszelką korespondencję w celu dalszego przekazania jej właściwemu organowi centralnemu.

3. Należy zawiadomić Sekretarza Generalnego Rady Europy o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 12 - Obowiązki organów centralnych

Organy centralne umawiających się państw będą:

a. współpracować ze sobą i popierać współpracę między właściwymi organami w swoich państwach, włączając organy sądowe, dla osiągnięcia celów Konwencji. Powinny one działać z całą niezbędą w takich sprawach starannością;

b. w celu ułatwienia wdrażania konwencji przekazywać, na wniosek, informacje o przepisach dotyczących władzy rodzicielskiej, w tym kontaktów, bardziej szczegółowe

informacje co do zabezpieczeń i gwarancji w uzupełnieniu informacji już przekazanych stosownie do art.10 ust.1, a także o dostępnych usługach (w tym usługach prawnych, opłacanych ze środków publicznych lub innych), jak również o zmianach w zakresie tych przepisów i usług;

c. podejmować wszelkie niezbędne działania dla ujawnienia miejsca, w którym dziecko przebywa;

d. zapewniać przekazywanie wniosków właściwych organów o udzielenie informacji w kwestiach prawnych lub faktycznych dotyczących toczącego się postępowania;

e. wzajemnie informować się o wszelkich problemach, jakie mogą wyniknąć przy stosowaniu niniejszej Konwencji, a także, w miarę możliwości, usuwać przeszkody w jej stosowaniu.

Artykuł 13 - Współpraca międzynarodowa

1. Organy sądowe, organy centralne, organy socjalne i inne organy zainteresowanych umawiających się państw, działając w zakresie swoich kompetencji, współpracują w odniesieniu do postępowań dotyczących kontaktów transgranicznych.

2. W szczególności, organy centralne pomagają organom sądowym umawiających się państw w komunikowaniu się ze sobą i uzyskiwaniu informacji i pomocy, jakie mogą być im potrzebne do osiągnięcia celów tej konwencji.

3. W sprawach transgranicznych organy centralne pomagają dzieciom, rodzicom i innym osobom mającym rodzinne związki z dzieckiem, w szczególności we wszczęciu postępowania dotyczącego kontaktów transgranicznych.

Artykuł 14 - Uznawanie i wykonywanie orzeczeń dotyczących kontaktów transgranicznych

1. Umawiające się państwa zapewnią, zgodnie z odpowiednimi instrumentami międzynarodowymi, o ile mają one zastosowanie:

a. system uznawania i wykonania orzeczeń dotyczących kontaktu i pieczy nad dzieckiem wydanych w innych umawiających się państwach;

b. procedurę, w której orzeczenia dotyczące kontaktu i pieczy nad dzieckiem wydane w innych umawiających się państwach, mogą zostać uznane i uzyskać stwierdzenie wykonalności zanim dojdzie do kontaktu w państwie wezwanym.

2. Jeśli umawiające się państwo uzależnia uznanie lub wykonanie zagranicznego orzeczenia od istnienia umowy międzynarodowej lub wzajemności, może uważać niniejszą Konwencję jako podstawę prawną dla uznania lub wykonania zagranicznego orzeczenia.

Artykuł 15 - Tryb wykonywania orzeczeń dotyczących kontaktów transgranicznych

Organ sądowy umawiającego się państwa, w którym ma być wykonane orzeczenie dotyczące kontaktu transgranicznego wydane w innym umawiającym się państwie, może przy

uznawaniu lub stwierdzeniu wykonalności takiego orzeczenia, albo w każdym późniejszym czasie, określić lub dostosować warunki jego wykonania, jak również związane z nim zabezpieczenia lub gwarancje, jeżeli jest to konieczne, aby umożliwić realizację kontaktu, pod warunkiem że zasadnicze elementy orzeczenia są zachowane, biorąc pod uwagę w szczególności zmiany okoliczności i uzgodnienia dokonane przez osoby zainteresowane. W żadnym wypadku nie może orzeczenie zagraniczne podlegać ocenie co do jego istoty.

Artykuł 16 - Powrót dziecka

1. W przypadku, gdy po upływie okresu kontaktu transgranicznego opartego na orzeczeniu dotyczącym kontaktu, dziecko nie powraca, właściwe organy, na wniosek, zapewnią natychmiastowy powrót dziecka przez zastosowanie odpowiednich instrumentów międzynarodowych, jeśli znajdują zastosowanie, zastosowanie prawa wewnętrznego i - jeśli to właściwe - poprzez wykonanie zabezpieczeń i gwarancji przewidzianych w orzeczeniu dotyczącym kontaktu.

2. Decyzja o powrocie dziecka powinna być wydana, jeśli tylko możliwe, w terminie sześciu tygodni od daty złożenia wniosku.

Artykuł 17 - Koszty

Z wyjątkiem kosztów powrotu, umawiające się państwa zobowiązują się nie obciążać wnioskodawcy kosztami żadnych czynności podjętych na podstawie tej konwencji przez organy centralne tych państw w imieniu wnioskodawcy.

Artykuł 18 - Język

1. Z zastrzeżeniem innych szczególnych uzgodnień pomiędzy zainteresowanymi organami centralnymi:

- a. zawiadomienia kierowane do organu centralnego państwa wezwanego sporządza się w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego państwa albo dołącza się do nich tłumaczenia na taki język;
- b. organ centralny państwa wezwanego powinien jednak przyjąć zawiadomienie sporządzone w języku angielskim lub francuskim albo z dołączonym tłumaczeniem na jeden z tych języków.

2. Zawiadomienia kierowane przez organ centralny państwa wezwanego, w tym także wyniki przeprowadzonych czynności wyjaśniających, mogą być sporządzone w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego państwa albo w języku angielskim lub francuskim.

3. Jednakże umawiające się państwo może, przez złożenie oświadczenia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, wyłączyć stosowanie albo języka francuskiego albo angielskiego na podstawie przepisów ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu, we wszelkich wnioskach, korespondencji lub innych dokumentach wysyłanych do jego organów centralnych.

ROZDZIAŁ IV - STOSUNEK DO INNYCH INSTRUMENTÓW

Artykuł 19 - Stosunek do Europejskiej konwencji o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem

Nie stosuje się art.11 ust.2 i 3 Europejskiej konwencji z dnia 20 maja 1980r. (ETS Nr 105) o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem, w stosunkach między Państwami-Stronami tej konwencji, które są również Stronami niniejszej konwencji.

Artykuł 20 - Stosunek do innych instrumentów

1. Konwencja ta nie ma wpływu na inne instrumenty międzynarodowe, których stronami są lub staną się umawiające się państwa i które zawierają postanowienia dotyczące spraw regulowanych niniejszą konwencją. W szczególności konwencja ta nie uchybia stosowaniu następujących międzynarodowych instrumentów prawnych:

- a. konwencji haskiej z 5 października 1961r. o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich,
- b. europejskiej konwencji z 20 maja 1980r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem, z zastrzeżeniem art. 19 powyżej,
- c. konwencji haskiej z 25 października 1980r. dotyczącej cywilnych aspektów wprowadzenia dziecka za granicę,
- d. konwencji haskiej z 19 października 1996r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu orzeczeń i współpracy w odniesieniu do odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dziecka,

2. Konwencja nie stoi na przeszkodzie zawieraniu przez Strony umów międzynarodowych uzupełniających lub rozwijających postanowienia niniejszej Konwencji albo rozszerzających zakres ich stosowania.

3. Umawiające się państwa, które są członkami Wspólnoty Europejskiej, w swoich wzajemnych stosunkach stosują zasady prawa wspólnotowego i tym samym nie stosują zasad wynikających z niniejszej Konwencji, za wyjątkiem przypadków, w których prawo wspólnotowe nie reguluje określonego zagadnienia.

ROZDZIAŁ V - ZMIANY KONWENCJI

Artykuł 21 - Zmiany

1. Każda propozycja zmiany tej konwencji składana przez stronę będzie przedstawiona Sekretarzowi Generalnemu i przekazana przez niego wszystkim Państwom członkowskim Rady Europy, sygnatariuszom, stronom, Wspólnocie Europejskiej, państwom zaproszonym do podpisania tej konwencji zgodnie z postanowieniami art.22 i państwom zaproszonym do przystąpienia do tej konwencji zgodnie z postanowieniami art.23.

2. Każda propozycja zmiany składana przez stronę będzie przedstawiona Europejskiemu Komitetowi ds. Współpracy Prawnej (CDJC), który przedłoży Komitetowi Ministrów swoją opinię o proponowanej zmianie.
3. Komitet Ministrów rozważy proponowaną zmianę i opinię przedłożoną przez CDJC i po konsultacji ze stronami niniejszej konwencji, które nie są członkami Rady Europy, może przyjąć zmianę.
4. Tekst zmiany przyjętej przez Komitet Ministrów zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego artykułu będzie przekazany stronom do przyjęcia.
5. Każda zmiana przyjęta zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego artykułu wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od dnia, kiedy wszystkie strony poinformowały Sekretarza Generalnego o przyjęciu zmiany.

ROZDZIAŁ VI - PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 22 - Podpisanie i wejście w życie

1. Konwencja jest otwarta do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy i innych państw, które uczestniczyły w pracach nad nią oraz dla Wspólnoty Europejskiej.
2. Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.
3. Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia wyrażenia przez trzy państwa, w tym przynajmniej dwa państwa członkowskie Rady Europy, zgody na związanie się niniejszą konwencją, zgodnie z postanowieniami poprzedniego ustępu.
4. W odniesieniu do każdego państwa, o którym mowa w ust. 1, a także Wspólnoty Europejskiej, które następnie wyrażą zgodę na związanie się niniejszą konwencją, wchodzi ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 23- Przystąpienie do konwencji

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji Komitet Ministrów Rady Europy po konsultacji ze stronami może zaprosić do przystąpienia do konwencji państwo nie będące członkiem Rady Europy, które nie uczestniczyło w pracach nad konwencją. Decyzję o zaproszeniu podejmuje się większością głosów, o której mowa w art.20 lit. d) statutu Rady Europy, przy jednogłośnej zgodzie przedstawicieli umawiających się państw, uprawnionych do zasiadania w Komitecie.
2. W stosunku do państwa przystępującego konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 24 - Zakres terytorialny

1. Każde państwo lub Wspólnota Europejska, w czasie podpisywania konwencji albo składania dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, może określić terytorium lub terytoria, na których stosuje się postanowienia niniejszej konwencji.
2. Każda strona konwencji, w dowolnym terminie późniejszym, może, przez złożenie oświadczenia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, rozszerzyć zakres stosowania niniejszej konwencji na inne terytorium lub terytoria, wskazane w oświadczeniu. W stosunku do takiego terytorium konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia przyjęcia przez Sekretarza Generalnego takiego oświadczenia.
3. Każde oświadczenie złożone zgodnie z przepisami ustępów poprzedzających, w odniesieniu do któregośkolwiek terytorium wskazanego w oświadczeniu, może zostać cofnięte przez złożenie zawiadomienia Sekretarzowi Generalnemu. Cofnięcie wywiera skutek pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia przyjęcia przez Sekretarza Generalnego takiego zawiadomienia.

Artykuł 25 - Zastrzeżenia

W stosunku do niniejszej konwencji nie można składać żadnych zastrzeżeń.

Artykuł 26 - Wypowiedzenie

1. Każda strona może w każdym czasie wypowiedzieć niniejszą konwencję w drodze zawiadomienia Sekretarza Generalnego Rady Europy.
2. Wypowiedzenie wywiera skutek pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 27 - Zawiadomienia

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia państwa członkowskie Rady Europy, państwa sygnatariuszy, państwa strony, Wspólnotę Europejską, każde państwo, które zostało zaproszone do podpisania tej konwencji zgodnie z art. 22 i każde państwo zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji zgodnie z art.23, o:

- a) podpisaniu konwencji;
- b) złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- c) dacie wejścia w życie konwencji, zgodnie z jej art.22 i 23;
- d) zmianie przyjętej zgodnie art. 21 i dacie wejścia w życie takiej zmiany;
- e) oświadczeniu złożonym zgodnie z postanowieniem art.18;
- f) wypowiedzeniu złożonym zgodnie z postanowieniami art.26;

- g) wszelkich innych czynnościach, zawiadomieniach i oświadczeniach, w szczególności dokonanych na podstawie art.10 i 11 niniejszej konwencji.

Na dowód powyższego niżej podpisani, właściwie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Strasburgu dnia 15 maja 2003 roku w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze jego uwierzytelnione odpisy każdemu państwu członkowskiemu Rady Europy i innym państwom, które uczestniczyły w pracach nad tą konwencją, Wspólnocie Europejskiej i każdemu innemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niniejszej konwencji.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Teksty oświadczeń złożonych przez inne umawiające się strony do Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r. w języku polskim.

Republika Albanii:

Oświadczenie zawarte w Nocie Werbalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Albanii z dnia 13 maja 2005 roku złożone z instrumentem ratyfikacyjnym z dnia 27 maja 2005 roku:

Na podstawie artykułu 18 ustęp 3 Konwencji Republika Albanii oświadcza, że zastrzega sobie prawo odrzucenia używania języków angielskiego i francuskiego zgodnie z ustępami 1 i 2 tego artykułu wobec jakiegokolwiek wniosku, zawiadomienia lub innego dokumentu przesłanego organowi centralnemu.

Oświadczenie zawarte w Nocie Werbalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Albanii z dnia 13 maja 2005 roku złożone z instrumentem ratyfikacyjnym z dnia 27 maja 2005 roku:

Zgodnie z artykułem 11 ustęp 1 Konwencji Republika Albanii wyznacza Ministerstwo Sprawiedliwości jako organ centralny do wykonywania funkcji przewidzianych Konwencją. Adres organu centralnego: Ministerstwo Sprawiedliwości Bulevard „Zogu I”, Tirane, Shquiperi.

Republika Czeska:

Oświadczenie zawarte w Nocie Werbalnej złożonej z instrumentem ratyfikacyjnym w dniu 27 września 2004 roku:

Republika Czeska oświadcza że organem centralnym wyznaczonym w Republice Czeskiej na podstawie artykułu 11 ustęp 1 Konwencji jest Urząd Międzynarodowej Opieki Nad Dziećmi.

Republika Portugalska:

Oświadczenie złożone w chwili podpisania Konwencji w dniu 15 maja 2003 roku:

Portugalia oświadcza że podpisuje Konwencję w sprawie kontaktów z dziećmi jako w całości podlegającą jej wewnętrznej właściwości.

Rumunia:

Oświadczenie zawarte w instrumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 16 lipca 2007 roku:

Zgodnie z artykułem 11 ustęp 1 Konwencji Rumunia oświadcza, że wyznacza Ministerstwo Sprawiedliwości jako organ centralny upoważniony do wykonywania funkcji określonych przez Konwencję w sprawach kontaktów transgranicznych.

Ukraina:

Oświadczenie zawarte w instrumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 21 grudnia 2006 roku:

Zgodnie z artykułem 11 ust. 1 Konwencji Ukraina oświadcza, że wyznacza Ministerstwo Sprawiedliwości do wypełniania funkcji przewidzianych przez Konwencję w sprawach kontaktów transgranicznych.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

**Tekst oświadczenia Rzeczypospolitej Polskiej
składanego do Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi sporządzonej w Strasburgu w
dniu 15 maja 2003 r.**

Zgodnie z artykułem 11 ust. 1 Konwencji Rzeczpospolita Polska oświadcza, że ustanawia Ministerstwo Sprawiedliwości organem centralnym.

**Tekst oświadczenia Rzeczypospolitej Polskiej
składanego do Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi sporządzonej w Strasburgu w
dniu 15 maja 2003 r. w języku angielskim.**

The Republic of Poland declares that the central authority under article 11 paragraph 1 of the Convention is Ministry of Justice of the Republic of Poland.

**CONVENTION
ON CONTACT
CONCERNING CHILDREN**

**CONVENTION SUR LES
RELATIONS PERSONNELLES
CONCERNANT LES ENFANTS**

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto,

Taking into account the European Convention on Recognition and Enforcement of Decisions concerning Custody of Children and on Restoration of Custody of Children of 20 May 1980 (ETS No. 105);

Taking into account the Hague Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction and the Hague Convention of 19 October 1996 on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-operation in respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children;

Taking into account the Council Regulation (EC) No. 1347/2000 of 29 May 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and in matters of parental responsibility for children of both spouses;

Recognising that, as provided in the different international legal instruments of the Council of Europe as well as in Article 3 of the United Nations Convention on the Rights of the Child of 20 November 1989, the best interests of the child shall be a primary consideration;

Aware of the need for further provisions to safeguard contact between children and their parents and other persons having family ties with children, as protected by Article 8 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 4 November 1950 (ETS No. 5);

Taking into account Article 9 of the United Nations Convention on the Rights of the Child which provides for the right of a child, who is separated from one or both parents, to maintain personal relations and direct contact with both parents on a regular basis, except when this is contrary to the child's best interests;

Taking into account paragraph 2 of Article 10 of the United Nations Convention on the Rights of the Child, which provides for the right of the child whose parents reside in different States to maintain on a regular basis, save in exceptional circumstances, personal relations and direct contacts with both parents;

Aware of the desirability of recognising not only parents but also children as holders of rights;

Agreeing consequently to replace the notion of "access to children" with the notion of "contact concerning children";

Taking into account the European Convention on the Exercise of Children's Rights (ETS No. 160) and the desirability of promoting measures to assist children in matters concerning contact with parents and other persons having family ties with children ;

Agreeing on the need for children to have contact not only with both parents but also with certain other persons having family ties with children and the importance for parents and those other persons to remain in contact with children, subject to the best interests of the child ;

Noting the need to promote the adoption by States of common principles with respect to contact concerning children, in particular in order to facilitate the application of international instruments in this field ;

Realising that machinery set up to give effect to foreign orders relating to contact concerning children is more likely to provide satisfactory results where the principles on which these foreign orders are based are similar to the principles in the State giving effect to such foreign orders ;

Recognising the need, when children and parents and other persons having family ties with children live in different States, to encourage judicial authorities to make more frequent use of transfrontier contact and to increase the confidence of all persons concerned that the children will be returned at the end of such contact ;

Noting that the provision of efficient safeguards and additional guarantees is likely to ensure the return of children, in particular, at the end of transfrontier contact ;

Noting that an additional international instrument is necessary to provide solutions relating in particular to transfrontier contact concerning children ;

Desiring to establish co-operation between all central authorities and other bodies in order to promote and improve contact between children and their parents, and other persons having family ties with such children, and in particular to promote judicial co-operation in cases concerning transfrontier contact ;

Have agreed as follows :

Chapter I – Objects of the Convention and definitions

Article 1 – Objects of the Convention

The objects of this Convention are :

- a to determine general principles to be applied to contact orders ;
- b to fix appropriate safeguards and guarantees to ensure the proper exercise of contact and the immediate return of children at the end of the period of contact ;
- c to establish co-operation between central authorities, judicial authorities and other bodies in order to promote and improve contact between children and their parents, and other persons having family ties with children.

Article 2 – Definitions

For the purposes of this Convention :

- a *“contact”* means :
 - i the child staying for a limited period of time with or meeting a person mentioned in Articles 4 or 5 with whom he or she is not usually living ;
 - ii any form of communication between the child and such person ;
 - iii the provision of information to such a person about the child or to the child about such a person.
- b *“contact order”* means a decision of a judicial authority concerning contact, including an agreement concerning contact which has been confirmed by a competent judicial authority or which has been formally drawn up or registered as an authentic instrument and is enforceable ;
- c *“child”* means a person under 18 years of age in respect of whom a contact order may be made or enforced in a State Party ;
- d *“family ties”* means a close relationship such as between a child and his or her grandparents or siblings, based on law or on a de facto family relationship ;
- e *“judicial authority”* means a court or an administrative authority having equivalent powers.

Chapter II – General principles to be applied to contact orders

Article 3 – Application of principles

States Parties shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that the principles contained in this chapter are applied by judicial authorities when making, amending, suspending or revoking contact orders.

Article 4 – Contact between a child and his or her parents

- 1 A child and his or her parents shall have the right to obtain and maintain regular contact with each other.
- 2 Such contact may be restricted or excluded only where necessary in the best interests of the child.
- 3 Where it is not in the best interests of a child to maintain unsupervised contact with one of his or her parents the possibility of supervised personal contact or other forms of contact with this parent shall be considered.

Article 5 – Contact between a child and persons other than his or her parents

- 1 Subject to his or her best interests, contact may be established between the child and persons other than his or her parents having family ties with the child.

- 2 States Parties are free to extend this provision to persons other than those mentioned in paragraph 1, and where so extended, States may freely decide what aspects of contact, as defined in Article 2 letter a. shall apply.

Article 6 – The right of a child to be informed, consulted and to express his or her views

- 1 A child considered by internal law as having sufficient understanding shall have the right, unless this would be manifestly contrary to his or her best interests :
 - to receive all relevant information ;
 - to be consulted ;
 - to express his or her views.
- 2 Due weight shall be given to those views and to the ascertainable wishes and feelings of the child.

Article 7 – Resolving disputes concerning contact

When resolving disputes concerning contact, the judicial authorities shall take all appropriate measures :

- a to ensure that both parents are informed of the importance for their child and for both of them of establishing and maintaining regular contact with their child ;
- b to encourage parents and other persons having family ties with the child to reach amicable agreements with respect to contact, in particular through the use of family mediation and other processes for resolving disputes ;
- c before taking a decision, to ensure that they have sufficient information at their disposal, in particular from the holders of parental responsibilities, in order to take a decision in the best interests of the child and, where necessary, obtain further information from other relevant bodies or persons.

Article 8 – Contact agreements

- 1 States Parties shall encourage, by means they consider appropriate, parents and other persons having family ties with the child to comply with the principles laid down in Articles 4 to 7 when making or modifying agreements on contact concerning a child. These agreements should preferably be in writing.
- 2 Upon request, judicial authorities shall, except where internal law otherwise provides, confirm an agreement on contact concerning a child, unless it is contrary to the best interests of the child.

Article 9 – The carrying into effect of contact orders

States Parties shall take all appropriate measures to ensure that contact orders are carried into effect.

Article 10 – Safeguards and guarantees to be taken concerning contact

- 1 Each State Party shall provide for and promote the use of safeguards and guarantees. It shall communicate, through its central authorities, to the Secretary General of the Council of Europe, within three months after the entry into force of this Convention for that State Party,

at least three categories of safeguards and guarantees available in its internal law in addition to the safeguards and guarantees referred to in paragraph 3 of Article 4 and in letter *b* of paragraph 1 of Article 14 of this Convention. Changes of available safeguards and guarantees shall be communicated as soon as possible.

- 2 Where the circumstances of the case so require, judicial authorities may, at any time, make a contact order subject to any safeguards and guarantees both for the purpose of ensuring that the order is carried into effect and that either the child is returned at the end of the period of contact to the place where he or she usually lives or that he or she is not improperly removed.
 - a Safeguards and guarantees for ensuring that the order is carried into effect, may in particular include:
 - supervision of contact;
 - the obligation for a person to provide for the travel and accommodation expenses of the child and, as may be appropriate, of any other person accompanying the child;
 - a security to be deposited by the person with whom the child is usually living to ensure that the person seeking contact with the child is not prevented from having such contact;
 - a fine to be imposed on the person with whom the child is usually living, should this person refuse to comply with the contact order.
 - b Safeguards and guarantees for ensuring the return of the child or preventing an improper removal, may in particular include:
 - the surrender of passports or identity documents and, where appropriate, a document indicating that the person seeking contact has notified the competent consular authority about such a surrender during the period of contact;
 - financial guarantees;
 - charges on property;
 - undertakings or stipulations to the court;
 - the obligation of the person having contact with the child to present himself or herself, with the child, regularly before a competent body such as a youth welfare authority or a police station, in the place where contact is to be exercised;
 - the obligation of the person seeking contact to present a document issued by the State where contact is to take place, certifying the recognition and declaration of enforceability of a custody or a contact order or both either before a contact order is made or before contact takes place;
 - the imposition of conditions in relation to the place where contact is to be exercised and, where appropriate, the registration, in any national or transfrontier information system, of a prohibition preventing the child from leaving the State where contact is to take place.
- 3 Any such safeguards and guarantees shall be in writing or evidenced in writing and shall form part of the contact order or the confirmed agreement.

- 4 If safeguards or guarantees are to be implemented in another State Party, the judicial authority shall preferably order such safeguards or guarantees as are capable of implementation in that State Party.

Chapter III – Measures to promote and improve transfrontier contact

Article 11 – Central authorities

- 1 Each State Party shall appoint a central authority to carry out the functions provided for by this Convention in cases of transfrontier contact.
- 2 Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one central authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one central authority, it shall designate the central authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate central authority within that State.
- 3 The Secretary General of the Council of Europe shall be notified of any appointment under this article.

Article 12 – Duties of the central authorities

The central authorities of States Parties shall:

- a co-operate with each other and promote co-operation between the competent authorities, including judicial authorities, in their respective countries to achieve the purposes of the Convention. They shall act with all necessary despatch;
- b with a view to facilitating the operation of this Convention, provide each other on request with information concerning their laws relating to parental responsibilities, including contact and any more detailed information concerning safeguards and guarantees in addition to that already provided according to paragraph 1 of Article 10, and their available services (including legal services, publicly funded or otherwise) as well as information concerning any changes in these laws and services;
- c take all appropriate steps in order to discover the whereabouts of the child;
- d secure the transmission of requests for information coming from the competent authorities and relating to legal or factual matters concerning pending proceedings;
- e keep each other informed of any difficulties likely to arise in applying the Convention and, as far as possible, eliminate obstacles to its application.

Article 13 – International co-operation

- 1 The judicial authorities, the central authorities and the social and other bodies of States Parties concerned, acting within their respective competence, shall co-operate in relation to proceedings regarding transfrontier contact.
- 2 In particular, the central authorities shall assist the judicial authorities of States Parties in communicating with each other and obtaining such information and assistance as may be necessary for them to achieve the objects of this Convention.

- 3 In transfrontier cases, the central authorities shall assist children, parents and other persons having family ties with the child, in particular, to institute proceedings regarding transfrontier contact.

Article 14 – Recognition and enforcement of transfrontier contact orders

- 1 States Parties shall provide, including where applicable in accordance with relevant international instruments:
 - a a system for the recognition and enforcement of orders made in other States Parties concerning contact and rights of custody;
 - b a procedure whereby orders relating to contact and rights of custody made in other States Parties may be recognised and declared enforceable in advance of contact being exercised within the State addressed.
- 2 If a State Party makes recognition or enforcement or both of a foreign order conditional on the existence of a treaty or reciprocity, it may consider this Convention as such a legal basis for recognition or enforcement or both of a foreign contact order.

Article 15 – Conditions for implementing transfrontier contact orders

The judicial authority of the State Party in which a transfrontier contact order made in another State Party is to be implemented may, when recognising or declaring enforceable such a contact order, or at any later time, fix or adapt the conditions for its implementation, as well as any safeguards or guarantees attaching to it, if necessary for facilitating the exercise of this contact, provided that the essential elements of the order are respected and taking into account, in particular, a change of circumstances and the arrangements made by the persons concerned. In no circumstances may the foreign decision be reviewed as to its substance.

Article 16 – Return of a child

- 1 Where a child at the end of a period of transfrontier contact based on a contact order is not returned, the competent authorities shall, upon request, ensure the child's immediate return, where applicable, by applying the relevant provisions of international instruments, of internal law and by implementing, where appropriate, such safeguards and guarantees as may be provided in the contact order.
- 2 A decision on the return of the child shall be made, whenever possible, within six weeks of the date of an application for the return.

Article 17 – Costs

With the exception of the cost of repatriation, each State Party undertakes not to claim any payment from an applicant in respect of any measures taken under this Convention by the central authority itself of that State on the applicant's behalf.

Article 18 – Language requirement

- 1 Subject to any special agreements made between the central authorities concerned :
 - a communications to the central authority of the State addressed shall be made in the official language or in one of the official languages of that State or be accompanied by a translation into that language ;
 - b the central authority of the State addressed shall nevertheless accept communications made in English or in French, or accompanied by a translation into one of these languages.
- 2 Communications coming from the central authority of the State addressed, including the results of enquiries carried out, may be made in the official language or one of the official languages of that State or in English or French.
- 3 However, a State Party may, by making a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, object to the use of either French or English under paragraphs 1 and 2 of this article, in any application, communication or other documents sent to their central authorities.

Chapter IV – Relationship with other instruments

Article 19 – Relationship with the European Convention on Recognition and Enforcement of Decisions concerning Custody of Children and on Restoration of Custody of Children

Paragraphs 2 and 3 of Article 11 of the European Convention of 20 May 1980 (ETS N° 105) on Recognition and Enforcement of Decisions concerning Custody of Children and on Restoration of Custody of Children shall not be applied in relations between States Parties which are also States Parties of the present Convention.

Article 20 – Relationships with other instruments

- 1 This Convention shall not affect any international instrument to which States Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contains provisions on matters governed by this Convention. In particular, this Convention shall not prejudice the application of the following legal instruments :
 - a the Hague Convention of 5 October 1961 on the competence of authorities and the applicable law concerning the protection of minors,
 - b the European Convention on the recognition and enforcement of decisions concerning custody of children and on restoration of custody of children of 20 May 1980, subject to Article 19 above,
 - c the Hague Convention of 25 October 1980 on the civil aspects of international child abduction,
 - d the Hague Convention of 19 October 1996 on jurisdiction, applicable law, recognition, enforcement and co-operation in respect of parental responsibility and measures for the protection of children.
- 2 Nothing in this Convention shall prevent Parties from concluding international agreements completing or developing the provisions of this Convention or extending their field of application.

- 3 In their mutual relations, States Parties which are members of the European Community shall apply Community rules and shall therefore not apply the rules arising from this Convention, except in so far as there is no Community rule governing the particular subject concerned.

Chapter V – Amendments to the Convention

Article 21 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 22 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 23.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDCJ and, following consultation of the Parties to the Convention, which are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter VI – Final clauses

Article 22 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration and the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three States, including at least two member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State mentioned in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 23 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20 d. of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 24 – Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 25 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention.

Article 26 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 27 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 22 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 23 of:

- a any signature;

- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession ;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 22 and 23 ;

- d any amendment adopted in accordance with Article 21 and the date on which such an amendment enters into force ;
- e any declaration made under the provisions of Article 18 ;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 26 ;
- g any other act, notification or communication, in particular relating to Articles 10 and 11 of this Convention.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 15th day of May 2003, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy, which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 15 mai 2003, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non-membres ayant participé à l'élaboration de la présente Convention, à la Communauté européenne et à tout autre Etat invité à adhérer à la présente Convention.

Certified a true copy of the sole original document, in English and in French, deposited in the archives of the Council of Europe.

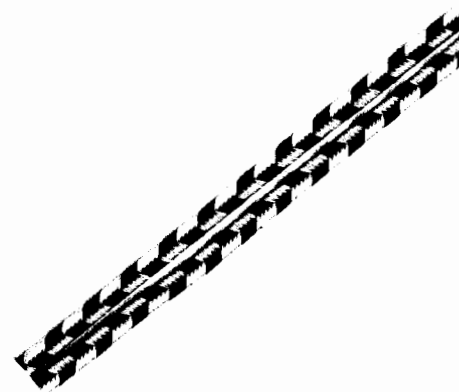
Copie certifiée conforme à l'exemplaire original unique en langues française et anglaise, déposé dans les archives du Conseil de l'Europe.

Strasbourg, 23 September 2003

The Director General of Legal Affairs
of the Council of Europe,

Le Directeur Général des Affaires Juridiques
du Conseil de l'Europe,

Guy DEVEL

Teksty oświadczeń złożonych przez inne umawiające się strony do Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r. w języku angielskim.

Albania :

Declaration contained in a Note Verbale from the Ministry of Foreign Affairs of Albania, dated 13 May 2005, deposited with the instrument of ratification, on 27 May 2005 - Or. Engl.

In accordance with Article 18, paragraph 3, of the Convention, the Republic of Albania declares that it can refuse the use of either French or English languages, under paragraphs 1 and 2 of this article, in any application, communication or other documents sent to the central authorities.

Period covered: 1/9/2005 -

The preceding statement concerns Article(s) : 18

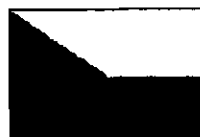
Declaration contained in a Note Verbale from the Ministry of Foreign Affairs of Albania, dated 13 May 2005, deposited with the instrument of ratification, on 27 May 2005 - Or. Engl.

In accordance with Article 11, paragraph 1, of the Convention, the Republic of Albania appoints the Ministry of Justice as central authority to carry out the functions provided for by this Convention. The address is as following:

Ministry of Justice
Bulevardi "Zogu I" Tiranë
Shqipëri

Period covered: 1/9/2005 -

The preceding statement concerns Article(s) : 11

Czech Republic :

Declaration contained in a Note Verbale deposited with the instrument of ratification, on 27 September 2004 - Or. Engl.

The Czech Republic declares that the central authority designated in the Czech Republic under Article 11, paragraph 1, of the Convention on Contact concerning Children is:

. Úřad pro mezinárodní právní ochranu dětí (BR < Children)
Benesova 22, 602 00 Brno
Czech Republic

Period covered: 1/9/2005 -

The preceding statement concerns Article(s) : 11

Portugal :

Declaration made at the time of signature of the instrument, on 15 May 2003 - Or. Fr.

Portugal declares that it signs the Convention on Contact concerning Children to the extent that it falls within its national competence.

Period covered: 1/9/2005 -

The preceding statement concerns Article(s) : -

Romania :

Declaration contained in the instrument of ratification deposited on 16 July 2007 - Or. Engl.

In accordance with Article 11, paragraph 1, of the Convention, Romania declares that the Ministry of Justice is designated as the central authority to carry of the functions provided for by this Convention in cases of transfrontier contact.

Period covered: 1/11/2007 -

The preceding statement concerns Article(s) : 11

Ukraine :

Declaration contained in the instrument of ratification deposited on 21 December 2006 - Or. Engl.

In accordance with Article 11, paragraph 1, of the Convention, Ukraine declares that the Ministry of Justice of Ukraine is the central authority for fulfilment of the functions foreseen by this Convention in cases of transfrontier contacts.

Period covered: 1/4/2007 -

The preceding statement concerns Article(s) : 11

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/1621/08/DP/ma

Warszawa, dnia 17 lipca 2008 r.

**Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi, sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r. sporządzona na podstawie art. 9 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z wnioskiem Ministra Sprawiedliwości o ratyfikację za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie Konwencji w sprawie kontaktów z dziećmi, sporządzonej w Strasburgu w dniu 15 maja 2003 r., przedłożonym wraz z uzasadnieniem oraz projektami uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia ww. Konwencji do ratyfikacji, ustawy o ratyfikacji ww. Konwencji oraz dokumentu ratyfikacyjnego (pismo z dnia 15.07.2008 r., nr RM-10-119-08 oraz RM-111-147-08), uprzejmie informuję, że nie zgłaszam uwag.

Jednocześnie wydaję następującą opinię:

Przedłożona Konwencja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Andrzej Kremer
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

2008-07-21